

TELEGRAFUL ROMANU.

Telgraful ese Duminecă și Joi, la fiecare două săptămâni cu adausulu Foișorei — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditură foie, preafara la 3. r. poste cu bani găzdui prin servisori francezi, adresate către expediția. Pretul prenumerării pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 37.

ANULU XXIV.

Sabiu 9/21 Maiu 1876.

trejelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. 16 p. o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și terestre pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratul se platește pentru întâia óra en 7 cr. sîrbi, pentru a doua óra en 5 1/2 cr. și pentru a treia repetare en 3 1/2 cr. v. a.

Diu'a de 3/15 Maiu 1876.

Diu'a acăstă remarcabile pentru totu romanulu din tienuturile nóstre, trecu de astă-data fără de nici o ostentatiune.

Erá obiceiu pâna acum'a, că prenume pretutindene asiá si aici, sa se serbeze diu'a acăstă, spre pia memoria, atâtul pentru reinvierea romanismului din somnul seu de mórte de mai nainte, cătu si in memori'a acelor'a, cari au rescumperatu reinvierea acăstă cu săngele loru.

Astăidupă abia 28 de ani, mai s'au datu tóte uitărei. S'a trecutu preste memor'a evenimentului acestui, că cându nu s'aru fi intemplatu nici cându si că cându nu aru fi de atât'a insenatate pentru viéti'a desvoltarea si istoria poporului nostru.

Nici decum nu voimu noi se suscitámu prin acăstă vre-o demonstrație politica, indreptata in contră vre-unui din elementele ce compun statul. Credemu inse ca fia-care poporu e datoriu a venerá fazele desvoltărei sele si a tiené cu atât'a mai vertosu contu de ele totu déun'a, cu cătu ele suntu oglind'a nu numai a trecutului ci si a viitorului si cu cătu prin venerarea loru, poporul se veneréa insusi pre sine.

Diu'a de 3/15 Maiu e pentru noi romanii, din diferite consideratiuni, remarcabile. Inainte cu 28 de ani au datu romanii după atât'a seculi de somnu omoritoriu, in astă di întăiasi data dovdă'a, ca au cuprinsu si ei spiritulu tempului, care ii revocă la libertate si viéti'a cetatienésca devinuta proprietatea tuturor pre cari natur'a i-a inzestratu cu chipu si spiritu de omu.

Idei'a acăstă marétia, fetulu spiritului tempului, petrunse deodata pre toti fiii aceleiasi mame si ii facu sa se recunoscă toti de frati, fără deosebire de nascere si crescere, de cultura si religiune. Ea ii imbarbată pre toti spre activitate si lucrare. Si armon'a intre densii se parea atunci, unu ce atâtul de naturalu, incătu ei mai ca nici nu si-aru fi potutu inchipui, ca aru puté fi si altmintrenea.

Ce vedemus inse astadi? Ce ne invéti'a si ne aréta esperintele celor 28 de ani trecuti?

Nimicu imbucuratoriu in astă privintie.

Precăndu atunci, putien'a inteligintia se recunoscă că odrasle ale trunchiului din care esise si erá găta cu trupu cu sufletu a jertfi totul spre binele poporului din care se tragea, astadi in mare parte ea forméza o casta de totu deosebita de popor si incérca, in cea mai mare parte, a trage numai folosu din sudórea poporului, fără de a se ingrigi si de buna starea si prosperarea lui.

Inainte cu 28 de ani inteligint'a erá spiritulu cugetatoriu, iér' poporului trupulu indeplinitoriu. Si astfelii ceea ce află inteligint'a de bine, poporul o execută neconditioнатu; fiinduca atunci nu puté lipsi increderea, de óre-ce nu erau inca exemple ca atare intelligent se fia incercat a abusá de increderea acăstă in favorulu seu personalu. Astadi suntu exemple de feliu acest'a destule si de aceea e de totu trista, dar' si naturale neincrederea poporului in inteligint'a lui propria.

Cumca diferenția de confessiune inca si astadi e unu reu de multa in-

semnatate, ast'a e in genere cunoscutu. Si de acea trebuie sa cugetámu cu pietate la tempulu acel'a, cându romanulu nu erá altu ce-va decătu numai romanu si sa-lu dorim din inima că sa se reintórcă cătu mai curendu.

Activitatea erá inainte cu 28 de ani expresiunea voiei si dorintei unanime. Români lipsiti de atât'a seculi de tóte drepturile politice si cetatienesci, lipsiti de facultatea, de a-si puté areta celu putien necaduriile sele locurilor competente si a cere delaturarea loru asceptara cu nerabdare că sa li se deschida grădini, baremu in astă privintia, déca nu li se concedé si loru, a-si dá parerea in privint'a ocârmuirei statului si asupr'a greutătilor ce se impunéu din partea acestui.

Dorint'a cea mai ferbinte a românilor inainte de 1848, a fostu că sa se védia si ei invescuti cu drepturi politice, sa se faca si ei partasi la legislatiunea si administratiunea statului. Nici prin minte nu i-aru fi trecutu pre atunci si nici chiaru după 1848, lungu tempu, vre-unui român, că ajungându in pusetiunea acăstă sa abdica de voie buna de ea, sa nu intrebuintieze drepturile politice căstigate, ci verinduse sub mantau'a passivitătiei, sa se reintórcă de voia buna in stadiulu acel'a, de care dorea cu atât'a ardore sa se scape.

De aceea devis'a românilor a fostu activitatea atâtul la 1848 cătu si dela 1860 incóce si pâna la convocarea ardelenilor la diet'a din Pest'a. Sub devis'a acăstă erau toti români un'a; armon'a intre densii se intelegea de sine, fiindu comune atâtul scopulu cătu si modulu de procedere. Inse a venitul tempulu, cându si devis'a acăstă sa fia de unii parasita si astfelii nasănduse diferenția in modulu de procedere, sa ruinatu armon'a de pâna ací si intelignit'a sa' impartitu in două tabere.

Ce rezultatul ne va aduce politic'a neactivitătiei ce s'a acceptat cu o majoritate importanta si carea se si urmădia, celu putien, in efectele sele, — lasămu că o cestiune a viitorului. Atât'a inse trebuie sa constatămu cu ocasiunea acăstă, ca noi astadi, celu putien in ceea ce privesce starea nóstre politica, ne aflămu mai totu acolo, unde ne aflaremu la 1848; numai cu deschilinirea ca atunci ne aflămu in starea aceea fără, precăndu astadi in partea cea mai mare, cu vin'a nóstra.

Bine aru fi, căndu si astadi ne aru mai puté inca odata intruní si insufleti totu acele idei, ce ne-au intrunitu si insufletit la 3/15 Maiu 1848. Cându si adi mâna in mâna si in armonia deplia amu urmă devis'a de atunci de activitate in tóte afacerile nóstre politice culturale si economice. Cându si adi amu pune interesele generali, preste cele particulari si personali. Si căndu ni amu ingrigi si adi cu atât'a mai vertosu de buna starea si prosperarea poporului, cu cătu ca si adi poporul acest'a elu e basea, iér' intelignit'a e numai flórea, carea fără trunchiu trebuie se vestejșca si se piara.

Se venerámu diu'a de 3/15 Maiu 1848, că pre aceea in carea tóte verutile acestea intruneau poporul si intelignit'a româna. Se o venerámu si tienemu in memoria atâtu că o placuta suvenire, cătu si că o indigetare spre indreptare in viitoru.

Revist'a politica

Delegatiunile fura primite joi de Majestatea Sea cu ceremonialul obicinuitu.

Ungaria nu glumesce cu complanarea. Ceea ce s'a petrecutu in pressa, in cluburi si in parlamentu contră actului de complanare s'a stralantatu acum si in provincia. Din mai multe părți sosesc telegrame la Budapest'a, cari nu anuncia mai putien decătu ca complanarea este condamnata, totu asiá si procederea ministrilor.

Interesantu este ca aceea agitatiune numai in altu tempo urmăzu in Cislaitani'a mai cu séma in Austri'a de susu si de josu, totu contră complanarei. Cătu va tiené larm'a acăstă dincóci si dincolo de Lait'a nu se pote sci, cu atât'a mai vertosu, cu cătu totu lucrulu inca nu e maturu decătu de a meditá asupr'a lui.

Resultatul conferintei berlineșe incepe a transparé mai bine in publicu, prin urmare se pote apărti mai bine decătu pâna acum. Acea parte a pressei, carea aproba, lauda si inalta totu ce facu ministrii in tóte tempurile, a pusu dejá laurii victoriei diplomatice pre templele ministrului nostru de esterne, precăndu burs'a vienesa, ceva mai precauta, a inceputu a se debeleză. Si in fondu luatul lucrulu, după cele sciute in publicu dela conferintă din Berlinu nu aru avé ansa burs'a a se turbură. Not'a cancelariului Gorciacoff, carea se vede ca a luatul loculu notei lui Andrassy, se dice, ca cuprinde urmatorele puncte: 1) armistitii de döne luni intre turci si insurgenti (cari se recunoscă de parte beligeranta); 2) negociări pre bas'a programei lui Andrassy; 3) asiediare unei comisii mestecate turcesci si europene; 4) sprinjirea resoluta a acestoru stipulatiuni de către Russi'a, 5) tramitera unei flote compuse din nái austro-unguresci, nemtiesci si rusesci in Archipelag. Din cuprinsulu Notei s'aru vedé ca celu putien, erumperea erisei este amanata, déca nu mai pre multu, pre vre-o căte-va luni. Numai "Tagblatt" din Vien'a deduce din cuprinsulu notei si din atitudinea flotei puterilor in archipelag posibilitatea unei interventiuni armate si ocuparea unor teritorii turcesci, mai cu séma, déca turci voru mai dă ansa cu vre-unu casu că celu dela Salonicu si Priedorul.

Picanta aru fi si urmatorea scire, déca s'aru adeverí si adeca, ca administratiunea militară din Berlinu a facutu intrebare la oficiul statisticu al imperiului nemtiescu, ca in impregiurările de fatia, cătu de mare aru fi trebuint'a de subsistinti pentru trupele nemtiesci in Serbi'a (?!).

Din Constantinopol vine cu fia-care posta sciri totu mai seriose. "P. Ll." dela 19 Maiu spune ca ambasad'a rusescă din Constantinopol este bine armata. Mai departe se dice acolo ca ambasad'a a contrabandatul soldati rusesci in cetate, respective in ambasada, cari au venit că matrosi pre nái neinsemnate. Se mai adauge ca in cetate resară că din pamantul o multime de croati. Situația in Constantinopol este fără precaria, pentru populatiunea mahomedana este fără agitata de ulemale si softele (preoti si candidati de preotia turcesci), regimul nu dispune decătu de 2000 soldati si cine scie nu aru face si acesti'a causa comună cu po-

porulu mahomedanu la erumperea unei revolte. Sultanul inca este fără ingrijitu. Elu se teme de o revolte in contră lui si si de aceea se arata fără a rare ori in popor. Temere si o băsăza mai cu séma pre impregiurarea, ca urmatorul lui pre tronu, fiul sultanului Abdul Medjidu a fugit din Constantinopole si asiá presupune ca la ocasiunea unei miscări se resara de unde-va si sa se pună in fruntea revoltei.

Generalul rusesc Cernaeff, de care facuramu amintire in revist'a treceuta, are sa intreprinda o excursiune după "Polit. Corr." la marginile Serbiei in apropierea Nisiului si la fruntari'a Timocului. Indata după excursiunea acăstă va inspectua tóte intariturile serbesci, va examina materialul de resbelu si va face unu raportu despre fortele militare si despre starea in carea se afla.

Dela fruntari'a serbescă se scrie ca turci au opritul tota comunicatiunea pre fruntari'a Drinei si districtul marginasul dela Usitia. De sigur turci au simtitu ca in părțile aceste se tiene vestitul Hubmaier, care se occupa cu crearea unor cete noue de insurgenți. — Diurnalul serbesc "Siumadi'a" spune ca trupe neregulate de cerchezi au trecutu fruntari'a serbescă la Isterbacz, au impuscatu trei soldati serbesci, pre unul l'au ranit greu si pre altul l'au dusu cu ei. — Brigad'a dela Belgradu va incepe in dilele acestei exercitie cele mari de primavera in apropierea Topsiderului.

In dilele din urma ierasi avura locu in Bosni'a fără numerose lupte, mai multu séu mai putien insemnate. Asiá la Stobcici si Krstenovacz, două sate pre cari insurgenții le au arsul pâna la pamentu si la Stevce, aproape de fruntari'a Croatiei. Lupt'a cea mai insemnata a septamânei a fostu cea dela Clacovacz, in carea, după sciri oficiale, turci prelänga o perdere de 125 morti au fostu constrinsi a parasi cîmpulu bataliei, precăndu insurgenții in pozitii bine scutite n'au perduto mai multu decătu 6 ómeni.

Fatia cu scirile aceste, macelul dela Priedor, déca cum-va se adveresce, este si remane celu mai momentuos din căte s'au petrecutu pre teatrulu insurectiunei bosniace. Priedorul este locuitu de turci si de bosniaci greco-orientali, este lângă San'a, cale de cinci óre dela Costainicza. Priedorul va avé vre-o 3000 locuitori si este situat pre unul din cele mai fructifere siesuri. Locuitorii suntu mai cu séma neguiaitori. Negotiul loru lu facu mai cu séma cu feru. Unii dintre locuitorii cetăției au fugit inca in iern'a trecuta. Multimea inse a remas in linisca a casa. Lunea trecuta, fără de nici o ansa, tabarescu turci asupr'a creștinilor si fără de nici o milă au macelarit barbati, femei si copii.

Dupa unu raportu la "Tagblatt" din Vien'a, marti in 16 Maiu, avu locu o lupta inversiunata la Bulira (in Croati'a turcesca) intre 3000 de turci si 1000 de insurgenți. Cesti din urma atacara pre turci cu baionet'a si ii fugarira. Turci au lasatu in urmă loru 140 morti, insurgenții avura o perdere de 40 morti.

Dela Berlinu se telegrafă ca patru fregate cuirasate si alte vase mai mici tóte cu 2280 ómeni si 134 tunuri pléca sub comand'a contră

admiralului Batsch la Salonicu. Unu altu vasu cu tunuri merge la Constantinopole.

Asupr'a bugetului militariu ce se substeriu delegatiunilor spre aprobară, unu corespondente alu lui "M. Polg." face unele apreciări pre cari nu le putem trece cu vederea. Elu se pronunție astfelui:

Nu e omu pre lume atâtu de liniștiu cătu sa nu-si pierda pacientia vediendu bugetulu nostru militaru. Chiaru cându amu fi noi unu poporu dintre cele mai avute pre lume, cându n'am u avé datoria de statu nici mancaru unu fileriu, cându celu mai de pre urma fiu contributoriu alu Austro-Ungariei aru trai in abundantia, si atunci s'ar cere multa inconscientia pentru a aprobă acele pretensiuni ce ni se ceru.

Unu tipetu de dorere asupr'a lipsi si a pustiirilor resuna dela unu cornu alu monarchiei pâna la celalaltu dura cercurile militare nu-lu audu, ele aru trage si hain'a lui Christosu, că sa verse tunurile lui Uchatius din trens'a, că sa sporëasca naile de resbelu si sa straformeze armarea dupa sistemulu Wenzl ce a costat miliōne in sistemulu de arme Wrendl. Pre cându statulu pôrta o lupta desprăta pentru a crutiā, domnii pasomanti tienu sacii loru cei fără fondu că sa inghitia miliōnele crutiate. Cine li va pune unu capetu? Cine le va spune pre fatia, ca aceste pretensiuni ni séca puterea de a mai contribuī, ca acést'a pace inarmata ni duce ambele părți ale monarchiei la marginea prapastiei, din care nu ne mai pôte scapă brav'a armata cu tóte tunurile lui Uchatius si cu tóte ferecaturile.

Séu dora domnii cifreloru n'audu, nu vedu, nu traiescu in mijloculu nostru, nu cunoscu situatiunea, li e loru totu un'a, chiaru de aru störce acele miliōne din lacrimele de sâng, numai sa fia?

In anulu 1874 delegatiunile au votat ministeriul de resbelu 95 miliōne, dara acest'a a spesatu 101 miliōne, cele 6 miliōne trebuie aprobate decursivu.

Astadi s'au urcatu erogatele militare la 110 miliōne si cine va garantă, ca aceste li voru fi de ajunsu acestoru eroi risipitori. Nu potu sa faca si pe viitoru ce au facutu in trecut?

Optu miliōne si jumetate trebue numai pentru tunurile lui Uchatius pe anulu acest'a. Pâna acum ne incelâmu cu sperantia, ca vomu puté in-pune celorulalte puteri mari cu aceste tunuri. Abia suntu dôue luni, decandu prussii au strabatutu la arcanulu cum se varsa aceste tunuri, ba au introdusu ameliorări considerabile in versatur'a loru. Si acést'a nu e fabula, foile au produsu detaiuri despre acést'a. Demintirea acestoru sciri n'au succesu.

366,000 fl. se ceru pentru a pro-vede pre capitani pedestrimei cu cai. Armele Wenzl nu li mai suntu bune, deci li trebue 1.020,800 fl.

In portulu dela Pol'a suntu 2 artillerii marine, li mai trebue viteziloru dôue, séu 110,000 fl. etc.

Din spesele aceste nici unu postu nici unulu macaru, nu e neaperatu de lipsa, s'ar u puté sterge tóte. Ce voru dice delegatiunile? Partitulu militaru se va luptá la més'a verde, voru dice, ca "trebuie sa fia", ca acést'a pretinde "positiunea nostra că putere mare" si "pacea inarmata."

Nu cum-va convenirea dela Berlinu a mai imprasciatu mai multu miroso greu de iarbă de pusca?

Asteptâmu, termina corespondente, că delegatiunile unguresci sa tienia lupt'a pentru interesele naționali.

Proiectele pentru delegatiune.

Preliminariulu pentru bugetulu comunu pre anulu 1877 substernutu

delegatiunilor constata urmatorele recerintie:

Ministeriulu de esterne	4,337,980 fl.
Ministeriulu de resbelu	—
Armat'a stabila	103,350,640 "
Marin'a	10,055,034 "
Ministeriulu comunu de financie	1,855,614 "
Curtea suprema de compturi	129,670 "
Sum'a totale a recerintelor	119,928,938 fl.
Subtragendu-se a coperirea esistenta cu	5,679,730 "
remane o recerintia netto de	114,249,208 "
Venitele din taxele vamali, subtragendu-se pașialulu regiei de 1,850,000 fl. si restituine din darea de consumu de 7,500,000 fl., la care Austria participa cu 6,500,000 fl., iér' Ungari'a cu unu milionu, se computu cu	11,099,000 "
asiā incâtu dupa subtragerea acestor'a recerintia pe care o voru acoperi ambele jumetăti imperiale se urca la	103,150,208 fl.
Cele 2 percente cari se subtragu in sarcina statului ungurescu facu	2,063,004 "
Quot'a de 70% ce se vine pe Austria face	70,761,042 "
Quot'a de 30% ce se vine pe Ungari'a face	30,326,161 "

Recerint'a brutto se constata cu 1,159,597 fl. mai mica decâtua s'a aprobato pe anulu 1876; la acést'a recerintia mai mica participa armat'a stabila in ordinariu cu 813,369 fl., in estraordinariu cu 1,201,145 fl., precându marin'a cere pe anulu 1877 cu 58,160 fl. mai multu.

In legatura cu bugetulu s'a presentat si unu creditu decursivu pentru recerintele armatei pe anulu 1876, care considerandu pretiurile nefavorabile pentru furagiu si paiele de patu se urca la 300,000 fl.; mai departe se ceru 337,778 fl. pentru cladiri militarie, asiā incâtu creditulu decursivu intregu pre an. 1876 se constata cu 637,778 fl.

Unu proiectu propriu alu ministeriului de esterne se referesce la recerintele estraordinarie pre 1875 si 1876 pentru ajutorarea refugiatilor din Bosni'a si Erzegovin'a. Proiectulu espune, ca intemplările cunoscute din Bosni'a si Erzegovin'a au silitu pre o parte a poporatiunei crestine de acolo sa tréca pre teritoriulu monarchiei nostra. De vreme ce teritorie confiniari ale monarchiei nostra nu se putura ingrijí de acesti seraci din mijlocele proprie, ajutorarea refugiatilor trebuu sa urmeze pre spesele statului, pentru a evitá perirea acelor'a. Prelângă control'a deregatorielor locali s'au datu refugiatilor de versta 10 cr., iér' copiiloru 5 cr. pre fia-care di. Banii de lipsa s'au luatu cu aprobarea ambiloru ministri de finacie din interesele activelor centrali din 1867. In anulu 1875 s'au datu spre acestu scopu 475,910 fl. pre 1876 s'au asignat pâna acum 519,727 fl., deci ministeriulu de esterne recerca pre delegatiuni pentru aprobarea acestoru credite decursive observandu, ca in momentulu presentu nu s'a pututu sistă solvirea de ajutore, asiā incâtu

cifra adeverata va resulta abia din computul finalu pre 1876.

Cuventarea

Drului Rechbauer presied. in delegatiunea austriaca rostita in siedint'a dela 15 Maiu a. c.

(Estrazu)

Astadi suntemu la incepulum sesiunei a nou'a. Avui onorea a fi membru alu tuturor sessiunilor de pâna acum; insa abia a fostu o sesiune din cele de pâna aci in fatia unei situatiuni asiā seriose, cum este cea prezenta. Sa privim in giurulu nostru. Sa ne indreptâmu privirile in a fara. Este adeveratu ca aflâmu monarchia nostra in pacea cea mai adanca si in relatiuni amicabili cu toate puterile. Legatur'a de amicitia intre cei trei imperati, purtata de simpatiile celor mai puteric monarchi, radimata de interesele poporelor, pare a fi o garantia apretuita pentru o lunga pace in lume. Mai adaugem, ca desvoltarea Franciei pre temeiul libertătiei, alu dreptul si ordinei, facendu pasi totu mai imbucuratori, pare a delatură totu mai multu si mai multu si pericululu unei dorintie chauvinistice de resbunare. Cu toate aceste, unu patriotu gandleriu nu se poate desbracă cu totulu de o grigia serioasa pentru viitoru. La fruntarile sud-vestice ale imperiului nostru turbéza de mai multe luni o lupta, in carea poporele subjugate de seculi se sbucuma pentru o existinta démna de omeni. Silintiele diplomatiei de pâna acum au fostu deserte, ele n'au pututu impededacă lupt'a. Avendu in vedere ferocitatea cu carea se pôrta lupt'a, si interesulumanitatiei continua rea este forte de deploratu; lupt'a mai are insa si pentru noi laturea sea forte pericolosa. Sa sperâmu ca barbatiloru intrunuti tocmai acum pe malurile riului Spree, le va succede a deslega cestiunea acést'a bine si fără de conturbarea pacei generale.

Inainte de toate sa sperâmu ca Austria va sta departe de orice actiune problematica a cărei intensitate nu este in stare nimenea a o petrun de pâna in sfersitu si ca cestiunea cea dificila se va deslega prin multiamarea pretensiunilor drepte, inse delaturandu orice schimbare in raportulu puterilor europene, schimbare, carea aru periclită pacea generala.

Sa ne intorcemu privirea in lantru. Aci vedem inca tiéra agitata de o criza economică, carea de trei ani incóce s'a estinsu nu numai asupr'a imperatiei nostre, ci mai asupr'a Europei intregi.

Intr'o astfelui de criza, intr'o astfelui de stare economica lipsita suntemu seriosu chiamati a esaminá propunerile regimului Majest. Sele cu tota seriositatea recernta de importanța loru si cu tota acuratetă si observarea celei mai rigurose parsimonie (crutiare, pastrare). Convingerea ca spesele cele enorme pentru armata, sub a căroru povéra suspina Europa, nu se mai potu purta tempu indelungu, fără de a provocă ruinarea poporelor, devine din di in di unu bunu comunu pentru toti. Insa nici unu politiciu seriosu nu va crede ca reul resbelului se poate delatură printre conferintia internaționale, intrunescă spre acestu sfersitu principi séu representanti de ai poporului. Eata ce credu eu. Eu credu ca poporele vinu totu mai multu la convingerea, ca standu ele totu gata de resbelu reul resbelului din unu reu acutu devine unu reu permanentu, ca acestu reu, care suge meduva poporelor, trebuie odata delaturat (bravo) si deca patrioti buni nu perdu din vedere scopulu desarmării, si representantanti de ai poporului cauta modalităti prin cari

sa se faca posibile o intielegere si in privintia acestei cestiuni: — impregurarea acést'a merita tota recunoscintia. Durere, Austria nu este in stare a merge singura cu exemplu bunu inainte. Asiediata in mijlocul unui noianu de popore, ori-ce se reflectă asupr'a ei. Pre lângă acést'a in tempul mai nou in urmă progresului sciintiei si technicei suntu forte fructifere inventiunile de arme destructoare. Ori cătu de mari aru fi jertfele pentru procurarea acestor arme, nici unu statu nu este in putetiune de a fi strainu de densele, deca nu voiesce a lasa pre fii patriei chiamati de a o aperă prada armelor superioare. . . .

Romania

O siedintia a camerei cu ministeriul celu nou.

Dlu Presedinte, dupa cetirea suntemu, dice ca dlu presedinte alu consiliului, prin adres'a de ieri, rugase pre adunare a amenâ siedintele pâna ce senatul va vota legile financiare absoluto indispensabile guvernului; ca in urma d-sea a comunicatu ministeriului decisiunea camerei si acum ministeriulu s'a presentat.

Dlu Presedinte alu consiliului, luându cuventulu, dice ca in fatia invitării ce i s'a facutu ieri, se crede datoriu sa arete cum intielege positiunea guvernului fatia cu adunarea. Pre lângă ceea ce a spusu cu ocazia mesagiului, adeca trebuintia de a se vota la senatul legile financiare, mai era si unu altu motivu, adeca dorintia guvernului de a evită ori-ce conflictu cu adunarea, care l'a opriu de a veni aci. N'au venit pentru a evită unu conflictu, care esiste fără voi a guvernului intre elu si camera. Conflictul esiste dela alegeri, cari au datu o majoritate opositiunei.

Dupa alegerile biroului senatului, ministeriulu aprobatu de camera, care pâna aci esită, si-a datu demisiunea; prin urmare conflictul esista.

Guvernul acest'a, venindu la putere, a evitat conflictul cu adunarea si n'a venit la dens'a; insa in situatiunea acést'a forte clara, oricine intielege ce are sa faca ministeriulu.

Ministeriulu voiesce sa aiba in credere nu numai a unui corpu, ci a amenduror'a, prin urmare va face apel la tiéra. La senat, se occupa numai cu votarea imprumutului de 16 mil., iér' cel'a-laltu imprumutu se va amenâ pentru unu tempu mai oportun, cându unu guvern, care va avea increderea amendurorui corporilor legiuitor, lu va puté face in conditiuni mai avantajoise pentru tiéra.

Terminandu, d. presedinte alu consiliului repetă rogarea că adunarea sa-si suspende siedintele pentru căteva dile, celu multi patru, inducă la senatul s'a depusu déjà raportulu asupr'a imprumutului; cătu pentru alte legi, d-sea crede ca discussiunea loru e neopportuna; va consulta ori ce s'ar dice aci, insa nu va respunde decâtua cu o tacere respectuoasa.

Dlu D. Ghic'a dice ca, dupa chiaru marturisirea dului primu-ministrului, nu legea financiară, ci celu de alu doilea motivu a opriu pe ministeriu a veni pâna acum la camera; camer'a insa fiindu sesizata prin program'a ce-i-a cetitul acestu ministeriu, avea datoria a reclamat presentia ministrilor, spre a-si spune si ea cuventulu seu.

Asupr'a programei, d-sea nu dice nimic, pentru ca a vedutu multe programe frumose; insa tiene a declară mai multu in numele seu propriu, — se intielege si alu amicilor sei din camera, — ca va vota guvernului acestui legile financiarie, fără că acést'a sa implice incredere intr'ensu. Camer'a are pe biroului seu convintiunea forte importanta cu Russia

si esprima parerea că adunarea să o voteze, de către ministeriul crede că trebuie să aprobe această lege.

Dlu Al. Lahovari dice că poziunea e clara între d-lor și dnii ministră. Tota lumea scie că venirea acestui ministeriu însemnează nu numai disolvarea camerei, care e unu lucru incidental, ci și trecerea puterii la ceea-lalta partidă, ceea ce e naturalu.

Partidă conservatoră a cadiutu dela putere după cinci ani de administrare continua; în acestu tempu ea a facutu ce-va pentru tiéra, de n'aru fi decâtă castigarea autonomiei comerciale, d-sea crede că e destulu atâtă, cu totă ca a mai facutu multe alte lucruri. Acum acăsta partidă se află pre aceste bânci. Ministeriul n'are incredere în partidă conservatoră, precum nici acăsta partidă n'are incredere într'ensul. Intrebarea e: de ce ministeriul n'a fostu corect? Avé trebuintia de legile financiare pe care senatul nu le puté votá in două trei dile, si in locu de a vení si a spune francu adunării ca are sa o disolve, ceea ce se sciá, a recursu la mijloce mici, pentru a crediutu in simtieminte mici; a crediutu ca partidă conservatoră va procede că d-nealorū pre cându se aflau in oposiție, ca va refusá legile financiare spre a aduce falită tierei. Nu cunosceti de locu partidă conservatoră, pre care totusi aru fi trebuitu sa o cunosceti, pentruca unii a-ti combatut'o altii pentruca a-ti parasit'o. Ve vomu votá legile financiare, fără preocupare de persoane séu preocupări politice, si ne vomu desparti de d-v. pentru a se pronunciá tiér'a intre noi si intre d-vóstra, de va voi si mai cu séma de va puté. Cătu pentru d-v. o repetu, nu avemu nici o incredere, singur'a nostra incredere este in M. Sea domnitoriu, care e garant'a nostra pentru respectul constituției.

Acă d. Lahovari face o critica a programei, pre care se silesce se o presare cu vorbe glumetie, declara că program'a e forte frumosă, mai cu séma deva puté. Cătu pentru d-v. o repetu, nu avemu nici o incredere, singur'a nostra incredere este in M. Sea domnitoriu, care e garant'a nostra pentru respectul constituției.

In privintă alegilor, dice că ministrii cari s'au acusatu intre densii pentru influențarea si violentarea alegilor, au facutu reu de au promis alegeri libere, pentru a dea fia-care in parte n'a facutu alegeri libere, toti impreuna nu le voru face; d-sea le prevestesce de pre acum succesiul in alegeri.

Majoritatea viitoriei adunării va dă ministeriul, cum dice program'a, ministeriul acel'a nu va fi alu partidei conservatoră; si d-sea i' uréza se aiba intentiuni bune pentru tiéra, sa lucreze pentru folosulu ei, lasându fia-care realele sele la o parte si imbratisandu bunulu colegului seu. Terminandu, d. Lahovari repeta ca va votá legile financiare ce se voru prezenta camerei, pentru a se face onore subscrise tieri.

D. Ar. Pascalu arăta ca in camera a fostu o majoritate si o minoritate, care s'a manifestatu cu 27 voturi in contră ministeriului Florescu, face elogie acestei minorități o consideră că motoru alu respingerei legilor financiare de senatul trecutu.

Acea minoritate, dice d-sea, cându vede ca au venitul pre banc'a minișteriale ómenii cari au luatul in mâna standardul liberelor alegeri si au voită forma de a face acăsta, acea minoritate dice ministrilor fiti bine veniti pentru a realisă libertatea alegilor, care e dorintă cea mai arătante a minoritatii.

D. B. Boerescu dice ca ori-ce discussiune parlamentara trebuie se aiba unu obiectu precisu, d-sea pâna acum nu vede ce scopu are acăsta discussiune si nu intielege mai cu séma pre d. Pascalu, care in numele unei minorități face reclame electo-

rale; nu scie cine a datu mandatului Pascalu a vorbit in numele minoritatii din care si d-sea a facutu parte.

Voci eu, eu.

D. Boerescu. Acă nu pote fi vorba de determinarea pozitiei politice intre ministeriu si camera acăstă a spus'o prea bine d. presedinte alu consiliului. Nu e vorba de cestiuni de incredere, ci numai de a se gasi unu modus vivendi in tempu de căte-va dile. Eră nevoia de a se spune ca adunarea va votá legile financiare, dar' ca acăstă nu va insemnă incredere in ministeriu; trebuiă că adunarea sa-si faca rezervele si le-a facutu; acum va puté votá legile financiare.

D. Boerescu vorbesce acă despre convențiunea incheiată cu Rusia, arăta ca acăstă e o lege care primăza cestiunea ministeriale. Convențiunea e déjà depusa la camera; e unu interesu economic pentru tiéra a se votá acăstă lege; căci de către Iuliu se va aplică nou'a tarifa vamale, acăstă aru insemnă ca voim sa departăm pre Rusia dela avantajele ce 'si stipula in acea convențiune.

D. Boerescu vorbesce acă despre convențiunea incheiată cu Rusia, arăta ca acăstă e o lege care primăza cestiunea ministeriale. Convențiunea e déjà depusa la camera; e unu interesu economic pentru tiéra a se votá acăstă lege; căci de către Iuliu se va aplică nou'a tarifa vamale, acăstă aru insemnă ca voim sa departăm pre Rusia dela avantajele ce 'si stipula in acea convențiune.

D. Al. Catargi dice că d. M. Costache e membru alu partidei conservatoră in acestu ministeriu; nu crede se fia unu conservator care se sustienă ca d-nealui e conservator; i' pare reu ca partidă liberală, care a venitul la putere cu acestu ministeriu, a primitu in sinulu seu unu asemenea omu.

Vorbesce d. Iepurénu, in programă, de regularea financiilor; dar' cine e omulu care a incurcatu la noi financiele, de către d. Iepurénu, autorul famosei contabilități franceze?

Mai dice d. Iepurénu ca e reprezentantul alu partidei naționale-liberale; dlu liberalu si naționalu! dara nu e d-sea amiculu evreilor, care i-a sustinutu totu-déun'a pre facia?

In privintă alegilor, d-sea dice că d. Iepurénu va face alegeri libere, pentru că d-sea are pete de sânge lasate dela alegile facute de d-sea si cîteză unu casu de schilodire in alegeri a unui omu pre tempul ministeriului dlu Iepurénu, d. Iepurénu a disu ca colegiul IV e o minciuna, si acum vorbesce de libertatea alegilor; prin urmare ce potu crede despre d-sea, eu care suntu reprezentante alu col. IV?

D. D. Ghică crede că d. Catargi s'a departatul dela ingagamentul luatul de adunare de a nu pune in discussiune increderea in ministeriu; acăstă aru fi si necuvintiosu. D-sea n'a disu si nu dice nimicu despre programa de cătu uréza ministeriului a efectuată a diecea parte din ea si tiér'a i' va fi recunoscută.

D-sea, de va mai veni in camera, cu totă ca e hotărîtu a se retrage din vieti politica, va sustine acestu ministeriu, cum a sustinutu ministeriul Catargi, si i' uréza din nou a face pentru tiéra macar a diecea parte din ceea ce promite in programă.

D primu ministru multiamesc dloru Chică si Boerescu pentru modelu cum au tratatua cestiunea, insestrebuie se faca o rectificare dlu Lahovari. D-sea a facutu panegericul ministeriului trecutu că se convinga camera; aru fi fostu mai bine se convinga tiér'a, si dovedă ca n'a convinso e ca se află pre banca acestu ministeriu.

In privintă convențiunei comerciale cu Rusia pre care dnii Ghică si

Boerescu 'lu indemna a o presintă camerei, declară ca inca n'a avutu tempul de a luă cunoștința de ea; la ministeriul de comerț n'a gasit nici o lucrare in privintă ei, n'a gasit nici macar unu exemplar, ceea ce dovedește cătă ingrijire si cătă atenție a datu ministeriul de comerț acestui actu comercial; abia ieri d. consulul rusescu i-a datu unu exemplar din "Journal de Bucarest" de Dumineca, care a publicat acea convenție.

D. Ministrul de interne, respondind dlu Lahovari asupra neincrederii d-sele in privintă libertăției alegilor, dice ca obiceiul a facutu pre d. Lahovari de a nu crede in alegeri libere; au facutu cinci ani alegeri cari li-s'aru puté aruncă in facia, cum a aruncat d-sea in facia alu presedinte alu consiliului diferite cuvințe.

Amu intrat in ministeriu, dice d. ministrul, cu colegii mei pentru a face alegeri libere si promit ca libere voru fi; va opri coruptia si o va pedepsii; va opri violentia si o va infrenă. (Aplause).

D. Al. Lahovari se mira ca d-nii ministrui suntu violinti in facia cuvințelor forte moderate ale d-sele. D. Vernescu promite libertatea alegilor, d. Vernescu e liberalu si prin urmare trebui să-i permită d-sele a nu-lu crede; ca va infrenă violintia, o crede, pentru că nu va găsi in facia sea ómeni cari se facă violentia, de óre-ce ómenii de violentia, anarchistii, suntu la spatele d-sele.

In privintă dlu Iepurénu dice că lu sciá forte rece si se mira de suscibilitatea ce arata acum; d-sea i' respunde ca n'a facutu elogie guvernului Catargi, pentru că unu guvern care administră cinci ani n'are trebuintia de elogie, ca ia cameră de martura, de către a aruncat vre-o invectiva contra dlu Iepurénu, si afirma că nu i-a aruncat nici unu conservator invective: i-au aruncat numai cei ce se află lângă d-sea pe bancă miniseriale.

Discusiunea se inchide; adunarea si suspenda sedintele pâna va termina ministeriul la senatul si sedinta se radica la 2^{1/2}.

d. „U. p. A.“

Bucuresci 26 Aprile 1876.

Vineri 23 cur. la órele 10 de dimineață, M. S. Domnitorul a asistat la oficiul divinu la biserică St. George-Nou, fiindu hramul acelei biserici.

Dupa acăstă, la 11 óre, Mari'a Sea a mersu la cuartirul regimentelor alu 3-lea si alu 6-lea de infanteria de linia, care au de patronu pe St. George, si a luatul dejunul impreuna cu corpul oficerilor acestor două regimenter. D. ministrul de resbelu, d. generalu comandantul alu divisiei 2 teritoriale si mai multi siefi de corpi au luatul parte la acestu dejun.

Cu acăstă ocazie M. S. Domnitorul a adresat dloru oficerii urmatorele cuvinte:

Suntu fericiti de a Me află astazi in mijlocul d-vóstra la serbarea regimentelor alu 3-lea si alu 6-lea. Radicu acestu paharul in sanatatea acestor regimenter, cari facu o parte demna din armat'a nostra, si cari in totă ocaziunile, la exercitiuri, la inspectii si la manevre, au sciutu a-si atrage multiamirea Mea.

La aceste binevoitoare cuvinte, siefi regimenterlor respective au respunsu multiamindu Mariei Sele de marea onore ce le-au facutu venindu in mijlocul lor, si inchinându in sanatatea M. S. domnitorului si M. S. domnului urări, cari au fostu urmate de entuziasme acclamatiuni.

Inaltimea Sea apoi a rostitu urmatorele cuvinte:

Suntu acum aprópe doi ani de

cându regimentulu alu 6-lea de infanteria de linia a serbatu o di, care va figură că unu faptu istoricu in analale sele, atunci cându amu numitul pre Altet'i Sea principale Milanu alu Serbiei siefu alu acestui regimentu, că unu semnu de infratire intre amendoare armatele. Ridicu acestu toastu in sanatatea inaltului d-vóstre siefu, principale Milanu Obrenovicu IV.

La óra 1 Mari'a Sea s'a reintorsu la palatul dela Cotroceni. „Mon.“

In 24 diu'a onomastica a M. S. domnei anuntata cu 101 tunuri fu serbata de tōte corporatiunile auctorităților, cari după cele sante, 'si facura felicitările, si multi din starea sociale inca s'au inscrisă că felicitatori.

Noul ministeriu intră in activitate la 28 Aprile v. cându presedintele lui dede cetire la senatul si camera programului seu ministeriale, care fu primitu cu aplause repetitive, că unu gagiu alu voitie si alu suveranitatei corporilor legiuitor romane.

Varietăți.

* * * (Denumiri si transferări.) Majestatea Sea c. r. ap. prin prea inalt'a resolutiune din 13 Maiu a. c. s'a indurat prea gratiosu a denumirii: pre judele cuiescatu Ant. Veszprémi la tribunalulu din Desiu si pre vice-proc. din Bai'a de Crisul, Iul. S. anta, de jude la tribunalulu din Biserica alba, — pre subjudele dela judecatoriu cercuale din Borosineu, Iul. Z. b. o. r., de jude cercualu la judecatoriu cercuale din Nagyhalmagy, mai departe de subjudi: pre notariulu judecatoriu din Szilagysomlyo Vict. Bartha la judecatoriu cercuale din Bai'a de Crisul si pre vice-notariulu dela tribunalulu din Budapest'a Marcelu Czekelius la judec. cercuale din Eisenstadt; mai departe s'a indurat a concede, că sa se transfere: judele cercualu din Bistritia Fr. Schnell la tribunalulu din Segedinu, — judele dela tribunalulu din Bai'a mare W. Varg'a la celu din Desiu, — judele cercualu din Crisul Amosu Francu la celu din Miscolciu, — judele dela tribunalulu din Bai'a de Crisul, Ioanu Motiu, la celu din Dev'a, — judele cercualu din Dev'a, Car. Leitschaff la celu din Kecskemeth, — judele dela tribunalulu Desiu, And. Franeu la celu din Clusiu, — judele tribunalulu din Clusiu, Ioh. Bauer, la celu din Bistritia, — judele cercualu din Turda, Er. Abt si judele tribunalulu din Sabiu, C. Hannenheim, la tribunul din Turda; mai departe judii: Ios. László, dela tribunalulu din Aiud la celu din Alb'a-Iuli'a, — Nic. Moldovanu din Aiud la celu din Muresiu-Osiorhei, — Nic. Székely, dela Turda, bar. Zolt. Apăr si Iosif Besianu, dela Sighișoară, Georg. Calemenu, Ioanu Pinciu si Fried. Phleps dela Mediasiu, toti la tribunalulu din Elisabetopol — Ales. Ianossy dela tribunalulu Kezdi-Vasarhei si Otto Fehdenfeld dela alu Mediasiu la celu din Sabiu, — C. Matefy dela alu Sighișoară la tribunalulu r. din Kezdi-Vasarhei, — procurorulu reg. din Mediasiu Iosif Nistor la tribunalulu r. din Oradea mare, judele tribunalulu din Bai'a de Crisul, Ant. Zomor că jude cercualu la judecatoriu cercuale de acolo, — judele dela tribunalulu din Bai'a de Crisul, Hugo Cain, că jude cercualu la judecatoriu cercuale din Alb'a-Iuli'a, — judele cercualu din Szilagysomlyo, Geza Albach, in asemenea calitate la Dev'a, — judele dela tribunalulu Bistritiei, Car. Flugér, că jude cercualu la judecatoriu cercuale de acolo, — judele cercualu din Panielciu, Desid. Szentmarja in asemenea calitate la Banffy-Hunyad, — judele dela tribunalulu Sighișoară, Ioh. Welther că jude cercualu la judecatoriu cercuale de acolo, — judele cercualu din Panielciu, Desid. Szentmarja in asemenea calitate la Banffy-Hunyad, — judele dela tribunalulu Turdei, Mich. Csegeczy, că

